

Midreshet Rachel v'Chaya

Laws of Kashrut

SHIUR 7

Rabbi David Sedley

Main and Secondary

1 Shulchan Aruch Orech Chaim 212: 1

כל שהוא עיקר ועמו טפילה (פי' דבר בלתי נחשב), מברך על העיקר ופוטר את הטפילה בין מברכה שלפניה בין מברכה שלאחריה; לא מיבעיא אם העיקר מעורב עם הטפל, אלא אפי' כל אחד לבדו; ואפילו פת שהוא חשוב מכל, אם הוא טפל כגון שאכל דג מליח ואוכל פת עמו כדי שלא יזיקנו בגרונו, מברך על הדג ופוטר הפת, כיון שהוא טפל. הגה: וי"א אם הטפל חביב עליו, מברך עליו ואח"כ מברך על העיקר (אגור בשם א"ז); הא דמברכין על העיקר ופוטר את הטפילה היינו שאוכלין ביחד או שאוכל העיקר תחלה, אבל אם אוכל הטפל תחלה כגון שרוצה לשתות ורוצה לאכול תחלה כדי שלא ישתה אליבא ריקנא; או שאוכל גרעיני גודגדניות למתק השתייה, מברך על האוכל תחלה אע"פ שהוא טפל לשתייה, ואינו מברך עליו רק שהכל הואיל והוא טפל לדבר אחר.

Anything which has a 'main' food and an accompanying 'secondary' food, make the bracha on the main food and that covers the secondary food from both the bracha before and the bracha after eating. This applies not only when the main food is mixed with the secondary, but even when each one is separate. Even bread, which is the most important food, if it is secondary to something else, for example if someone eats salty fish and has bread with it to protect their throat, the bracha for the fish covers the bread, since it is secondary. [Rama: Some say that if the secondary food is also enjoyed you should make a bracha on the secondary food and then on the main food. This principle of making a bracha on the main food and covering the secondary food only applies when they are eaten together, or the main food is eaten first. But if the secondary food is eaten first, for example if someone wants to drink, and wants to eat something first so that they don't drink on an empty stomach, or they want to eat cherry seeds first to make the drink taste sweet, they must say a bracha on the food first, even though it is secondary to the drink. They only make the bracha *shehakol* (and not the bracha afterwards) since it is secondary to the drink.]

2 Mishna Brura 212: 5

ואח"כ מברך על העיקר - עיין במ"א ובביאור הגר"א שהקשו כמה קושיות ע"ז ומסיק המ"א לדינא דאין חילוק בזה וגם בא"ר הביא בשם בה"ג וכלבו שכתבו בהדיא שאפילו אם הטפל חביב עליו מברך על העיקר לבד והטעם דאף שהטפל חביב עליו בעצם יותר מ"מ עתה איננו אוכלו רק בשביל העיקר שבשבילו הותחל האכילה ובלתו לא היה אוכל הטפל כלל. וע"ש עוד דכל זה אפילו בשאין ברכותיהן שוות וגם אין אוכלין ביחד ובפרט כשברכותיהן שוות או שאוכלין ביחד בודאי מברך על העיקר לבד.

On the secondary food and then on the main food – look at the Magen Avraham and the Vilna Gaon who ask many questions on this.... They conclude that even if the secondary food is very enjoyable you should still only make one bracha on the main food. The reason is that even though the secondary food is very enjoyable, but now it is only being eaten to supplement the main food. Were it not for the main food you would not be eating the other food. This applies even when they are not eaten together and even when they each have different Brachot. Certainly when they are eaten together and have the same bracha.

3 Igrot Moshe Orech Chaim 4: 42.

והנה בדבר אכל מליח פחות מכזית ופת אחר זה לטפל כזית אם יברך אחריו ברכת המזון או רק בורא נפשות רבות... לע"ד מסתבר שאין לברך בהמ"ז... שלכן כמו שנפטר פת מבהמ"ז כשאוכל כשיעור מהמליח בברכת בנ"ר כמו כן נבטל לחצי שיעור שלא יצטרך לברך בהמ"ז על הפת, אבל בנ"ר צריך לברך משום דמצורף לשיעור המליח עכ"פ לברך בנ"ר. והגני ידו מוקירו מאד ומכבדו, משה פיינשטיין.

If someone ate less than a *kazayit* if salty fish and ate a *kazayit* of bread secondary to it, do they say *Birkat Hamazon* afterwards, or *borei nefashot*?... It seems to me that they should not recite *Birkat Hamazon* ... since if they would have eaten a *kazayit* of fish they would say *borei nefashot* which would cover the bread as well. However they still have to recite *borei nefashot* because the bread combines with the fish to make an amount over which one must recite a bracha.

Midreshet Rachel v'Chaya

Laws of Kashrut

SHIUR 7

Rabbi David Sedley

Secondary which 'serves' the Main

4 Mishna Brura 212: 5

מי ששתה יין שרף ואוכל איזה דבר או מעט פת אחריו להפיג חריפות השתיה נעשה הפת טפל וא"צ לברך עליו אכן דוקא כשהיה דעתו עליו בשעת ברכה או שרגיל בכך ברוב הפעמים... וכ"ז כשאין כוונתו לאכול הטפל שאינו רעב כלל ואינו אוכל אותו רק להפיג המרירות אבל אם כוונתו בשביל הטפל ג"כ כגון ששותה יין ואוכל ג"כ לעקא"ך עם מרקחת אע"ג שנראה שאחד עיקר והשני טפל כיון שכוונתו לאכילת שניהם א"כ אין זה טפל לזה וצריך לברך על הלעק"ך או על המרקחת תחלה שהם חשובין ואח"כ מברך על היי"ש אף שהיי"ש חביב עליו. וה"ה כשרוצה לאכול שאר דברים אינו מותר רק כשרוצה לאכול רק מעט כדי להפיג המרירות אז הוא טפל אבל כשרוצה לאכול יותר מזה אין שייך שם טפל כלל כיון שאוכל אותם מחמת עצמותם כדי לסעוד הלב וכתבו האחרונים בשם השל"ה דטוב למנוע מלאכול פת למיתוק שתיית הי"ש כי מי יוכל להבחין היטב אם הוא רק להפיג מרירותו או גם לסעוד הלב דאז צריך לברך המוציא ונט"י.

Someone who drinks spirits and eats something, even a piece of bread, afterwards to stop the burning; the bread becomes secondary and does not require a bracha. However this is only when the person had intention for the bread when they made the bracha, or they usually have bread afterwards.... This is only when the person does not intend to eat more bread, and is not hungry at all, and is only eating it to take away the taste of the alcohol. However if their intention is also to eat the secondary thing, for example if they drink alcohol and also want some cakes with it, even though it looks like main and secondary, since the intention is to eat both they each require their own bracha. The cake requires a bracha first, since it is more important, and the alcohol afterwards. If the person wants to continue eating more of the secondary thing then it definitely requires a bracha, since it is no longer secondary to the drink, but is being eaten by itself. The Acharonim write in the name of the Shlah that it is preferable not to use bread to remove the taste of the alcohol because it is difficult to know if it is only to take away the taste or also to fill you up, in which case it would require *netilat yadaim* and *hamotzi*.

5 Shaarei Tziun 212: 9

טציירתי באופן זה ולא ציירתי בפשיטות כגון שחפץ לאכול דג מליח, וכפשטיות לישנא דהמחבר, וכמו שכתב ה"ט"ז והאליה רבה, משום דהרבה אחרונים מצדדים דדוקא באופן זה שהיה מוכרח לאכול המליח מפני חולשת לבו מהמתקות, לכן חשיב המליח לעיקר אף נגד הפת, הא בעלמא לא אמרינן דהמליח יהיה עיקר נגד הפת.

I used this case, rather than the case of salty fish which is mentioned in the Shulchan Aruch, because many Acharonim are of the opinion that it is only in a case like this where the person was forced to eat the salty food because they couldn't cope with too much sweet food. Only in that case is the salty food considered main even against bread. But in general we don't say that something is 'main' when there is bread.

Midreshet Rachel v'Chaya

Laws of Kashrut

SHIUR 7

Rabbi David Sedley

6 Shulchan Aruch 204: 12

כל שהוא עיקר ועמו טפילה, מברך על העיקר ופותר את הטפילה; וכל דבר שמערבין אותו לדבק, או כדי ליתן ריח, או כדי לצבוע התבשיל, ה"ז טפילה; אבל אם עירב כדי ליתן טעם בתערובות, הרי הוא עיקר; לפיכך מיני דבש שמבשלים אותם ונותנים בהם חלב חטה כדי לדבק ועושים מהם מיני מתיקה, אינו מברך במ"מ, מפני שהדבש הוא העיקר. הגה: ונראה דהא דאם עירב כדי לתת טעם בתערובות שהוא עיקר היינו דוקא שיש שם ממשות מן הדבר הנותן טעם ודבר חשוב, אבל בשמים שנותנין לתוך המרקחת אע"פ שהם לנתינת טעם, אין מברכין עליהם דבטלין במיעוטן אע"פ שנותנין טעם; לכן נוהגין שלא לברך רק על המרקחת ולא על הבשמים שבהן.

Anything which has a main food and a secondary food with it, the bracha for the main food covers the secondary. And anything which is mixed in to stick the food together, or to give it smell, or to colour the food, is considered secondary. But if it is mixed in to give flavour it is considered the main food. Therefore honey which is cooked with starch to stick it together and make candies does not require *borei minei mezonot*, because the honey is the main thing. [Rama: It seems to me that we say that something mixed in to give flavour is the main thing only when there is some substance of it which gives flavour and is an important thing. But spices which are added to cookies, even though they are to give flavour, do not get their own bracha because they are in such a small amount as to be insignificant, even though they give flavour. Therefore the custom is to only say the bracha on the cookies and not on the spices in them.]

One Food with Main and Secondary

7 Mishna Brura 212: 1

אם העיקר מעורב - כגון כל תערובות שני מינים שהאחד הוא העיקר והשני אינו בא אלא לתקנו ולהכשירו או אפילו שניהם עיקרים אלא שהאחד מרובה מחבירו הרוב הוא העיקר כמ"ש סימן ר"ח ס"ז ואפילו כל מין ומין עומד בפני עצמו וניכר נמי בתר רוב אזלינן וע"כ בפורים שמרקחין שומשמין בדבש ומערבין בהם פתיתי אגוז כל שרוב שומשמין בתר העיקר אזלינן ומברך פרי האדמה ומיהו כ"ז דוקא בששניהם הוא דבר חשוב הא אם אחד מהן אינו דבר חשוב אף שהוא הרוב בטל הוא לגבי מיעוט החשוב דהוא העיקר ועיי'ן סימן ר"ד ס"ב ובמ"ש"כ שם. ודע דבחמשת מיני דגן קי"ל לעיל בסי' ר"ח דאם מעורבין עם שאר מינים אפילו הם המיעוט כל שניתן בהתבשיל לטעם אזלינן בתרייהו ומברך עליהם במ"מ לבד ונפטר תערובות הרוב מפני שמיני דגן נחשבין לעיקר תמיד אך בלבד אם יש בהם ממש אבל אם עירב קמח במים הרבה כ"כ עד שהוא רך כדי שיהא ראוי לשתיה מברך שהכל:

If the main food is mixed – for example a mixture of two different kinds of food where one is main and the other is only to fix or prepare it, or even if they are both main foods, but there is more of one than the other, the majority becomes the main food. Even if each food is by itself and is recognisable we still follow the majority. Therefore on Purim when we have sesame and honey treats with flakes of rice, if the majority is sesame we follow the majority and make the bracha *borei pri ha'adama*. This is only in a case when they are both important, but if one of them is not important, even though it is the majority, it becomes insignificant compared the minority which is the main food. We have a principle that if the five species of grain are mixed with other things, even if they are the minority, provided they are added to give flavour to the dish, we consider them to be the main thing and make the bracha of *borei minei mezonot* and this covers everything else in the dish, even the majority. This is only if there is substance to the five species. However if flour is mixed with so much water that it become liquid the bracha is *shehakol*.

Midreshet Rachel v'Chaya

Laws of Kashrut

SHIUR 7

Rabbi David Sedley

8 Mishna Brura 204: 57

הרי הוא עיקר - המ"א ושאר האחרונים הסכימו שהוא דוקא בחמשת מיני דגן אמרינן דהיכא דבא ליתן טעם אף שהוא מיעוט הוא העיקר וכדלקמן בסימן ר"ח ס"ב אבל בשאר מינים אזלינן בתר רובא:

It is the main – the Magen Avraham and other Acharonim agree that only with the five species do we say that if it comes to add flavour, even though it is the minority, we consider it to be the main thing. But every other kind of food we follow the majority.

Mixtures: Two opinions

9 Biur Halacha 212 s.v. *Im*

אם העיקר מעורב - עיין במ"ב וברדה"ח אות י"ח [בדין דברים המטוגנים] כתב וז"ל אם אוכל שני מאכלים שהן מעורבין בקערה אחת אם עיקר כונתו על האחד מברך עליו ופוסט השני אפילו הוא המועט ובסתם מה שהוא הרוב הוא העיקר עי"ש אבל אם יש בתערובות אפילו מעט מה' מינים שעירב בתוכו כדי לאכול מברך במ"מ ופוסט השני עכ"ל אכן בח"א בכלל נ"א סי"ג ובכלל נ"ד ס"ט מצדד דהיכא דמינכר ומובדל כל מין בפני עצמו מברך על כל מין ומין ולא אזלינן בתר רובא ולא בתר ה' מיני דגן ולמעשה נראה דספק ברכות להקל ולא יברך אלא כברכת הרוב וכן בתבשיל שמעורב בו מה' מיני דגן יברך רק במ"מ [וגם על המחיה בסוף אם יש בו כזית דגן בכדי אכילת פרס].

If the main is mixed –Derech HaChaim writes that if you eat two foods which are mixed together on a plate, if your main intention is for one of them, even if it is the minority, you should make that bracha and exempt the other food. Normally the majority is the main thing. However if one of the five species is mixed in, even a small amount, the bracha is *borei minei mezonot* and that covers everything else. However the Chaye Adam writes that if each food is recognizable and separate each thing should get its own bracha and we don't follow the majority, nor after the five species.

In practice it seems to me that we should apply the principle of 'when in doubt' for a bracha we don't say it. Therefore only say the bracha on the majority. Similarly with a cooked dish which has one of the five species mixed in the bracha should be only *borei minei mezonot* (and afterwards *al hamechiya* if you ate a *kazayit* of grain within *kdei achilat pras*).

10 Shulchan Aruch HaRav 204: 17

תבשיל העשוי לאכילה הנעשה מתערובת דבש ומינים אחרים שאינם מחמשת מיני דגן אלא כגון פירות וקטניות הולכים אחר הרוב... אבל אם לא נתבשלו יחד ועירבן לאכלן יחד אין הולכים אחר הרוב אלא צריך לברך על שניהם.

A cooked dish made of two foods ... we follow the majority.... However if the foods are not cooked together but are just mixed to be eaten together we do not follow the majority. Each food requires a bracha by itself.

11 Mishna Brura 168: 46

ואם אכל המרקחת מלמעלה והשאיר הרקיקין ואכלן בפני עצמן צריך לברך במ"מ עליהם אך אם אכלן ביחד ונשאר עוד קצת רקיק בלא מרקחת אין צריך לברך עליו כיון דעיקר אכילתו היה ביחד ונחשב לטפל להמרקחת אין חוששין על גמר האכילה:

If you ate the sweet part on top and left the wafer, then ate the wafer by itself you must say *borei minei mezonot* over it. However if you eat them together and there is a small amount of wafer left at the without the sweet it does not require its own bracha, since you were primarily eating them together. It is considered secondary and we are not concerned about the last few bites.